

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

1

בפני כב' השופט ארז שני

תובעים

א. צ.

על ידי ב"כ עו"ד עדיאל ברוך

נגד

נ. ס. ט.

על ידי ב"כ עו"ד ירון אופק

נתבעים

2

3

פסק דין

4

5 התובענה המונחת לפני, עניינה במתן סעד הצהרתי ל"ידועות בציבור" וכנובע מכך, "איזון זכויות" בין
6 הצדדים להליך.

7

8

ההליך והעובדות

9 התובעת (להלן: "התובעת" ו/או "האישה"), הגישה ביום 11/6/2019 תובענה כנגד הנתבע (להלן:
10 "הנתבע" ו/או "האיש", וביחד "הצדדים"), שכותרתה "הצהרית/כספית".

11

12 התובעת עתרה להכרת הצדדים כידועים בציבור החל מיום 15/2/2001 ועד ליום 16/2/2018, איזון
13 זכויות הפנסיה של הצדדים בהתאם לחזקת השיתוף וכן מינויו של מומחה כלכלי לצורך שומה של
14 זכויות הצדדים.

15

16 תביעה זו הוגשה לאחר שתביעה זוהי קודמת של התובעת (תלה"מ 18-11-71524), נמחקה ביום
17 17/3/2019 במסגרת קיומו של קדם משפט.

18

19 אלא ששיעור האגרה אשר נפרע בתביעה זו בסך 505 ₪, אינו משקף תביעה כספית, גם לא עתירה
20 לסעד הצהרתי עם תובענה כספית.
21 די בכך על מנת שלא לברר את התובענה או לראותה כבקשה לסעד שאינו אופרטיבי.

22

23 ביום 4/5/2021 הגישה התובעת הבהרה כי רק לאחר שיתבררו הזכויות הכלכליות, תוכל היא להשלים
24 את תשלום האגרה הנדרש.

25

26 משכך ניתנה באותו יום החלטתי כי אגב פסק הדין לא ינתן סעד כספי כלשהו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

1 התובעת הינה עובדת חברת "... מזה 22 שנה והנתבע הינו לשעבר אשר הוצא לפנסיה מסיבות
2 רפואיות לפני מספר שנים.

3
4 הצדדים הכירו בשנת 2001 וניהלו משק בית משותף משך מספר שנים, לכל אחד מהם גרסה שונה
5 בתכליתה לאופן ולמשך הזמן בו התנהלה מערכת היחסים בין בני הזוג.

6
7 הצדדים חתמו של הסכם ממון ויחסים משותפים ביום 19/12/2003, ממנו עולה כי בין הצדדים הוסכם
8 על הפרדה רכושית.

9
10 עיקר המחלוקת בין הצדדים נעוצה סביב דרישת התובעת לאיזון זכויות הפנסיה של הנתבע, עניין
11 אשר לא הוזכר בהסכם הממון.

12
13 בהליך נשמעו הוכחות והוגשו סיכומים.

טענות הצדדים

טענות התובעת בתמצית

14
15 הצדדים היו ידועים בציבור החל מיום 15/2/2001 ועד ליום 16/2/2018.

16
17 הנתבע עבר להתגורר עם התובעת וילדיה בדירתה, זמן קצר לאחר היכרותם.

18
19 כל משפחתו של הנתבע הכירה את התובעת כידועה בציבור של הנתבע וכבת זוגתו הרשמית, כך גם
20 מעיד טופס עדכון פרטים אישיים ממקום עבודתו של הנתבע.

21
22 ביום 5/6/2011 עזב הנתבע את דירת התובעת לאחר 12 שנות זוגיות וביום 1/9/2011 חזרו הצדדים
23 להיום בקשר ולהתנהל באורח חיים קבוע ומסודר.

24
25 בהמשך, במשך שנים לאחר מכן היה הנתבע בא והולך אצל התובעת ללא מגורים משותפים, אך
26 המשיך לתמוך בה כלכלית בהוצאות אחזקת הבית ואף הציע לתובעת נישואין מספר פעמים.
27 הנתבע אף הודה כי הצדדים המשיכו לנהל חיי זוגיות ומשק בית משותף עד ליום 16/2/2018, עת ביטל
28 הוא את כרטיס האשראי ונעלם ללא הסבר.

29
30 בהסכם הממון עליו חתמו הצדדים ביום 19/12/2003, לא היתה כוונת שיתוף בנכסים מלבד זכויות
31 הפנסיה וקיימת הפרדה רכושית ברורה בנכסים שכל אחד מן הצדדים צבר והביא עימו טרם ההכרות
32 כגון מקרקעין, דירה, חסכוניות, חובות, קרן השתלמות וקופות גמל.

33
34 התובעת היא שביקשה לערוך את הסכם הממון בין הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

לצדדים הוסבר כי קיימת ביניהם הפרדה רכושית ואין כוונה לשיתוף לגבי נכסים שכל צד הביא, למעט הפנסיה, אותה יוכלו לרשת האחד של השנייה ולכן עניין זה לא עוגן בהסכם הממון כזכות שלא תאוזן. מכאן כי לתובעת יש זכות לדרוש את חלקה בזכויות הפנסיה של הנתבע, גם בהתחשב בפערים העצומים שבין הערכות הפנסיה של הנתבע אל מול אלו של התובעת.

הנתבע הבטיח לתובעת כי ידאג לה למשך כל חייה ורצון הצדדים היה להחריג את זכויות הפנסיה, גם במקרה של פרידה. הנתבע אף בחקירתו הודה כי ברצונו לתת לתובעת את הזכויות בפנסיה אותן צבר כי היא ראוייה לכך.

עו"ד ש. ק., עורך הסכם הממון, ציין בפני הצדדים כי פנסיה היא עניין נפרד ומגיע לידוע בציבור בעת פטירת בן הזוג וכל שיש לעשות הוא לרשום את בן הזוג במקום העבודה כבן הזוג, וכך עשה הנתבע. עו"ד ק. אף שלח ביום 14/7/2016 מכתב הבהרה בעניין זה.

ביום 1/4/2014 התובעת הודיעה לנתבע על כוונתה לסיים הקשר ביניהם ועל ביטולו של הסכם הממון, אך לאחר התנצלות הנתבע, הצדדים המשיכו לנהל חיים משותפים ואורח חיים קבוע ומסודר כזוג.

התובעת העניקה לנתבע תמיכה מלאה במהלך שנות שירותו במשטרה, עת עלה והתקדם בדרגות, מה שאיפשר לו להגיע לפנסיה מכובדת וקצבת נכות רפואית, לרבות צבירת ממון, רכוש וחסכוניות, במקביל להטבות וזכויות רבות מ..... המעניקות לו הגנה ושפע רב.

מנגד, התובעת הוצאה לחל"ת ממקום עבודתה (חברת ".....") בשל נסיבות הקורונה, טרם שבה לעבודתה ואף נמצאת ברשימת המפוטרים של החברה, עם פנסיה נמוכה מאוד, דבר המאלץ אותה לעבוד עוד שנים רבות גם אחרי גיל 62 כדי לשפר את מצבה הפנסיוני.

הנתבע, מתוך תכנון מוקדם והערכות להגשת תביעתו מול, היה "מעלים" את התובעת מחייו וכשחפץ, היה חוזר לחייה כאילו דבר לא השתנה תוך שהוא מבטיח לתובעת כי דבר לא השתנה בעניין זכויותיה הפנסיוניות המובטחות לה לעד.

בסיכומי התשובה הוסיפה התובעת כי הגישה תביעתה לאיזון משאבים פנסיוניים עם הנתבע שכן זה מה שהובטח לה על ידי הנתבע כל השנים.

טענות הנתבע בתמצית

בשנת 2002 עבר הוא להתגורר עם התובעת בדירתה, עד לפרידתם של השניים בשנת 2011, עת עזב הוא את דירתה ועבר להתגורר בדירתו ולא ביום 16/2/2018 כפי טענת התובעת. מאז, שמרו הצדדים

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

על קשר חברי ויחסים טובים אך לא חזרו מעולם להיות זוג או ידועים בציבור, גם לשיטת התובעת לא חזרו הם לחיות יחדיו תחת קורת גג אחת.

יש לדחות את תביעת התובעת שכן התביעה לוקה בהתיישנות, למצער בשיהוי ניכר, שכן התובעת במכתבה מיום 1/4/2014 הודיעה לנתבע כי מערכת הזוגיות בין הצדדים הסתיימה עוד בחודש 4/2011, ואילו התביעה הוגשה בחודש יוני 2019, קרי לאחר יותר משבע שנים.

מי שזים את עריכת הסכם הממון היתה התובעת אשר עבדה בעבודה מסודרת ובעלת נכסים רבים, מתוך רצון לשמור על רכושה וזכויותיה.

הסכם הממון בין הצדדים מסדיר במפורש גם את זכויות הפנסיה, שכן בפרק ה"כספים וחשבונות הבנק" נכתב - "לרבות כספי ביטוח וגמל....".
להחרגת זכויות הפנסיה אותן תובעת התובעת, אין כל זכר בהסכם.
הצדדים מעולם לא התכוונו להחריג את זכויות הפנסיה והתובעת העלתה זאת לראשונה רק במסגרת הגשת תביעתה.

אי הוספת המילה פנסיה בצורה מפורשת, אין בה לגרוע מכוונת הצדדים להיעדר שיתוף ביניהם לכל רכוש מכל סוג. יתרה מכך בהסכם נכתב כי אם יחליטו הצדדים על שיתוף כלשהו בכספיהם, הם יפתחו לצורך כך חשבון משותף, משמע אם היתה כוונה, היה על הצדדים לעשות מעשה אשר יבהיר הכוונה לשיתוף.

הסכם הממון אינו מזכה את התובעת בזכויות הפנסיה אותן צבר הנתבע במקרה של פירוד, אין בו הסבר לצדדים על כך שיוכלו לרשת את הפנסיה אחד של משנהו וגם לו היה מוזכר הדבר בהסכם, לא ברור כיצד עניין זה מוכיח את רצון הצדדים להחריג את זכויות הפנסיה גם במקרה של פרידה.

זכויות הפנסיה, לא לפני ולא אחרי מות מי מהצדדים, לא עלו במעמד החתימה על ההסכם וכל שהוסבר לצדדים על ידי עו"ד ק. כי בין הצדדים הפרדה רכושית מלאה ובעת פרידה לא תהא למי מהם זכות לתבוע האחד את השני בגין רכוש כלשהו שצבר.

התובעת במכתבה אל הנתבע מיום 1/4/2014 הודיעה לו על סיום הקשר ביניהם, כי הסכם הממון בטל ומבוטל ולפיכך בטלה אף כל זכות המגיעה לו כבן זוג ידוע בציבור, היות והזוגיות הסתיימה. מכאן, אין מחלוקת כי ההסכם הסתיים ודין התביעה לזכויות מכח ההסכם להידחות.

מסקנות התובעת עומדות בסתירה להוראות ההסכם וכן למכתבו של עו"ד ק. מיום 14/7/2016 בו מסביר לתובעת את סוגיית הפנסיה לאחר מות בן הזוג ולא במקרה של פירוד, מכתב המוכיח כי כוונת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

הצדדים בעת ההסכם היתה הפרדה רכושית מלאה ולא היתה כל כוונת שיתוף לא לגבי הפנסיה ולא לגבי שום זכות אחרת. לא בכדי התובעת אינה מפרטת את השתלשלות העניינים בטרם מכתבו של עו"ד ק. ולא בכדי נמנעה היא מהבאתו לעדות אשר יכולה היתה לשפוך אור על מה נאמר לצדדים במעמד חתימת ההסכם.

לתובעת אין זכות לדרוש חלק מן הזכויות הפנסיוניות שלו, בין אם מכוח הסכם הממון המגדיר מפורשות גם זכויות אלו, ובין אם מכוח הודעת התובעת במכתבה לנתבע כי אין לצדדים זכויות מכוח היותם ידועים בציבור, היות והזוגיות הסתיימה ומכאן גם כי תם תוקפו של הסכם הממון.

הנתבע אכן דאג לתובעת ומודה בהגינותו על רצונו כי תזכה לקבל את קצבת השארים לאחר 120 שלו.

התכתבות הצדדים מיום 25/4/2016 (נספח 11 לכתב התביעה), מוכיחה כי התובעת יודעת כי הסכם הממון אינו מתייחס לזכויות הפנסיה, שכן דורשת היא מהנתבע כתנאי לחזרתם להיות בני זוג, כי ילכו לעו"ד לחתום על הסכם המבטיח כי הנתבע ישלם לה קצבה חודשית.

יש לדחות את התביעה שכן בדין אין סטטוס לידועות בציבור, ומכאן ספק גמור אם יש מקום להתיר התובענה ההצהרתית, ללא עתירה נוספת הנובעת מקביעה עובדתית (מפנה לתמ"ש 5028-05-16).

טענת התובעת לשיתוף בכספי הפנסיה מתבססת רק על העובדה כי המילה פנסיה אינה מופיעה בהסכם תוך שלטענתה אין מדובר בלאקונה ו/או בהשמטה אלא בהסדר שלילי, קרי הצדדים בכוונת מכוון לא כתבו את המילה פנסיה. עם זאת התובעת סותרת עצמה כשאומרת כי בכוונת הצדדים היתה להוריש אחד למשנהו את הזכויות בפנסיה, קרי לאחר המוות ולא למקרה של פרידה.

דיון והכרעה

הפסיקה בישראל ראתה ב"ידועים בציבור" מצב עובדתי המוכר לצרכים משפטיים אלו ואחרים, בין ביחסים בינם לבין עצמם ובין ביחסים בינם לבין זולתם, אך לא הכירה ביחס של אלו כיחס היוצר מעמד (סטטוס).

(ראה : ע"א 2000/97 לינדורן נ' קרנית, פ"ד נה(1) 12 {פמ"מ – 19/12/1999}).

השאלה האם בני זוג חיו כ"ידועים בציבור" אם לאו, צריכה להיבחן לצורך הכרעה בעתירה לקבלת סעד מסוים, ואין מקום ליתן פסק דין המכריז על בני זוג כידועים בציבור גרידא.

תובענה למתן סעד הצהרתי אינה יכולה לעמוד בפני עצמה וללא עתירה נוספת בצידה הנובעת מקביעה עובדתית, כך בפסיקה ואף אני הרחבתי על כך בעבר.

(ראה : תמ"ש (ת"א) 5028-05-16 ק. ש. נ' ע. א. פ. {פמ"מ – 8/6/2017}).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

ידועים בציבור הם בני זוג שהחליטו לקשור גורלם האחד בשני, לקיים אורח חיים משותף כבני זוג נשואים לכל דבר ועניין, אך מטעמים שונים השמורים עמם בדרך כלל, נמנעו הם מלמסד את יחסיהם הזוגיים בנישואין דתיים או אזרחיים. מכאן המושג "ידועה בציבור כאשתו" ו"ידוע בציבור כבעלה". ההכרה המשפטית בבני זוג כ"ידועים בציבור" נועדה להשוות את מעמדם של בני זוג החיים יחד כנשואים, למעמדם של בני זוג נשואים לצרכים של ממש ולא רק לשם ההצהרה. (ראה: ע"מ (חי) 264/05 פלונית נ' אלמוני {פמ"מ – 4/5/2006} {להלן: "עניין פלונית"}).

בפסיקה נקבעו שני תנאי סף לקיומה של מערכת יחסים בין ידועים בציבור:

חיי משפחה וניהול משק בית משותף.

(ראה: ע"א 621/69 נסיס נ' יוסטר, כד 617 {פמ"מ – 25/5/1970}).

התנאי הראשון - "חיי משפחה" - מורכב מחיים אינטימיים, חיי אישות כבעל ואשה המשותפים על יחס של חיבה ואהבה, מסירות ונאמנות, המראה שהם קשרו את גורלם זה בזה. (וראה גם: ע"א 6434/00 דנינו נ' מנע, נו(3) 683 {פמ"מ – 14/3/2002}).

אחד המבחנים המרכזיים בפסיקה לקיום "חיי משפחה" הינו תקופת חיים משותפים משמעותית. הרצון והמחויבות למסד קשר קבוע וארוך טווח הינו אחד מהמוטיבציות של בני זוג לקיים קשר נישואין פורמלי ולקבל על עצמם את מערך הזכויות והחובות הנובע ממעמד זה. לפיכך, בניסיון לבחון אם אכן מערכת היחסים בין הצדדים מדמה מערכת יחסים של זוג נשוי (שרק במקרה זה יוכרו כ"ידועים בציבור"), יש להתחקות אחר אומד דעתם של הצדדים לעניין קביעות הקשר ומיסודו. תקופת חיים משמעותית מהווה אינדיקציה לאומד דעתם של הצדדים לקיים קשר קבוע ארוך טווח נושא חובות וזכויות הדדיות, ולפיכך הינה מרכיב בעל משקל רב בבחינת קיומם של "חיי משפחה". (ראה: בע"מ 3497/09 פלוני נ' פלונית {פמ"מ – 4/5/2010}).

התנאי השני - "משק בית משותף" - מכוון למקרים בהם אין המדובר בסתם משק בית משותף מתוך צורך אישי, נוחות, כדאיות כספית או סידור ענייני אלא כפועל יוצא טבעי מחיי המשפחה המשותפים, כנהוג וכמקובל בין בעל ואשה הדבקים האחד בשני בקשר של גורל חיים. גם בבחינת קיומו של 'משק בית משותף', יש להתחקות אחר מאפיינים הקיימים בניהול משק בית על ידי בני זוג נשואים, כמו, **מגורים תחת קורת גג אחת**, ניהול חשבון בנק משותף ועוד. (ראה: "עניין פלונית", לעיל).

שני תנאים אלו - **חיי משפחה ומשק בית משותף** - להכרה בבני זוג כידועים בציבור, שזורים ושלובים אלה באלה, הם תנאים מצטברים והם בגדר מבחנים עובדתיים, ולכן השאלה אם פלונית היא ידועתו

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

בציבור של אלמוני, היא שאלה עובדתית שיש להכריע בה בהתאם לתשתית הראייתית במקרה הספציפי הנדון.

(ראה: ע"א 107/87 אלון נ' מנדלסון, מג(1) 617 {פמ"מ – 27/4/1989}).

ואלו הם חלק מן הפרמטרים אשר נקבעו בפסיקה לצורך הכרעה ביחסים שבין בני זוג כיחסי "ידועים בציבור":

- מגורים משך שנים ארוכות תחת קורת גג אחת המשמשת להם מעון משותף, בה מעבירים עיתותיהם לרבות ארוחות וסעודות משותפים.
 - יוצאים ומבלים יחד, לבד ועם אחרים, נוסעים נסיעות משותפות לחו"ל.
 - דואגים אחד למשנהו מי במימון ומי בביצוע מטלות הבית.
 - מביעים דאגה האחד לשני ולמצבו ולהבטחת שלומו ובריאותו.
 - המבחן סובייקטיבי ודינמי. "אין לך מתכונת אחת של 'יחי משפחה' ב'משק בית משותף' המצויה אצל כל הזוגות הנשואים. שונים הדברים מזוג לזוג לפי השוני בגילם, השכלתם, מזגם, השקפת עולמם, ארץ מוצאם, הרגלי חייהם, מקצועם, מצבם הכספי, מצב בריאותם וגורמים רבים אחרים שלא נצליח למנותם ולמצותם".
- (ראה: תמ"ש (טבריה) 234-01-11 ס. ע. נ. נ. א. {פמ"מ – 16/8/2013}).

באשר לשאלת נטל ההוכחה לקיומם של יחסי "ידועים בציבור", נקבע בפסיקה כי בשלב הראשוני, נטל ההוכחה רובץ לפתחו של הטוען למעמד של "ידוע בציבור", על פי הכלל "המוציא מחברו עליו הראיה", ובמקרה זה שלפני, על התובעת.

(ראה: ע"א 714/88 שנצר נ' ריבלין, מה(2), 089 {פמ"מ – 26/2/1991}).

דומני כי "עיון קל" באותם פרמטרים אשר נקבעו בפסיקה, יוביל לכך שבשניים אלו, הם הצדדים, יש לראות כ"ידועים בציבור", למצער לתקופה מסוימת בחייהם, ואסביר.

מדובר בבני זוג אשר הכירו האחד את השנייה לאחר סיום מערכת נישואין (לערך), עת התגרשו, כל אחד בינו לבינו, עם ילדים לכל אחד.

בני הזוג בחרו שלא להינשא על אף שלא היו מנועים הלכתית לעשות כן (לא נטען אחרת בפני), אך אין בדבר כדי להעיד על ארעיות הקשר ביניהם או על אי יציבותו.

ואומר כי התופעה החברתית של ריבוי זוגות היכולים אך אינם רוצים להינשא כדמו"י, היא חלק מן המרקם החברתי בישראל ואינה בבחינת נדיר. כל אדם ובחירתו היא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

אל מול היעדר הסדרת הקשר בנישואין, קיימת תקופת חיים משותפת לא מבוטלת אשר נמשכה כ-17 שנים, חלקן תחת קורת גג אחת ומשק בית משותף, וחלקן, כל אחד בדירתו ובאורח חיים עצמאי, תוך שמירת מסגרת כלשהי, לסירוגין, של קשר כזה או אחר בין השניים.

אין אני נכנס לשיקולי כל אחד מן הצדדים באשר לבחירה זו, או באשר לטיב היחסים ביניהם שכלל זוג דומה ידעה עליות וירידות שהתבטאו ברצון מי מהם להפריד את מערכת הזוגיות או לבחור את צורת חייהם כרצונם, ואף אין אני נכנס לשיקולי הנתבע, אם שיקולים אישיים אם שיקולים רפואיים, שעה שכל אלו אינם מעלים ואף לא מורידים לעניין זה.

הצדדים היו במערכת יחסים ממושכת, החל משנת 2001 עת הכירו ועד לשנת 2018, במהלך התגוררו יחדיו, עברו פרידות, עזיבת הנתבע את דירת המגורים ובהמשך אף חזרו למערכת יחסים כזו אח אחרת, עד לתחילת שנת 2018, לסירוגין ולא באופן מתמיד.

משך השנים בהן התגוררו יחדיו, ניהלו הצדדים משק בית משותף, מי ערך קניות, מי בישל, מי נשא בעיקר התשלומים, כל אחד בהתאם לתרומתו. גם לאחר עזיבת הנתבע את דירת המגורים, המשיך הוא בתשלום חשבונות ואף ערך קניות מעת לעת, כך לפי התובעת.

מכאן כי מתקיים היסוד של ניהול משק בית משותף, למצער עד שנת 2011.

עיון במרקם המשפחתי של הצדדים כעולה מתמונות אותן צירפה התובעת, מצולמים בני הזוג, גם מי מילדיהם, בהן נראו הצדדים בחופשות בארץ ובחו"ל, אירועים משפחתיים, ימי הולדת ועוד. אלו מצביעות בבירור כי הצדדים היו מצויים במערכת יחסים אינטימית ואף משפחתית.

סבורני כי הפרמטרים לבחינת מערכת היחסים של ה"ידועות בציבור" בין בני הזוג מתקיימים במלואם, הן באשר לניהול חיי משפחה כבעל ואשה והן באשר לניהול משק בית משותף, ואדגיש כי כך היה עד לשנת 2011, על כך אין חולק – לא על ידי התובעת ולא על ידי הנתבע, וכך אני קובע.

החל ממועד זה לערך, עת ידעו הצדדים פרידה, שבו הם למערכת חיים אולי רומנטית אולי ידידותית, אך כל אחד בדירתו ולא באופן רציף, ובתצורה זו יש קושי להכיר בשניים אלו כ"ידועים בציבור" כהגדרת הפסיקה, קל וחומר כי בין הצדדים שוררת הפרדה רכושית, כך לפי בחירתם בפועל, כך על פי ההסכם שחתמו.

בילויים משותפים אשר המשיכו, רגשות האחד לשנייה, הרגל החיים, קניות אותן ערך הנתבע לתובעת, המשך עזרה כספית או רגשית ועוד, אלו, אין בהם כדי להגדיר השניים במערכת יחסים של "ידועות בציבור".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

אם תרצה תאמר, שלא תמצא את "שותפות הגורל" הנדרשת לצורך הכרה כידועים בציבור.
ואולי למעלה מן הצורך אמשך מכאן ואעבור לדון בטענת התובעת לעניין זכויות הפנסיה של הנתבע,
זהו חלקה השני של התובענה אשר הוכתרה על ידי התובעת כתובענה "כספית".

בין הצדדים נחתם ביום 19/12/2003 "הסכם ממון ויחסים משותפים" (להלן: "ההסכם") ואושר על ידי נוטריון – עורך הדין ש. ק. (להלן: "עו"ד ק.").

הצדדים כאמור אינם נשואים, לפיכך אין חל עליהם חוק יחסי ממון בין בני זוג תשל"ג – 1973, ומכאן איפוא שאין ולא היתה עליהם כל חובה שבדין לאשר את ההסכם ביניהם בבית המשפט.
(ראה: ע"מ (ת"א) 1002/00 זמר נ' ינקוביץ {פמ"מ – 4/7/2000}).
יחד עם זאת, הסכם זה הוא חוזה לכל דבר ועניין ובעל תוקף אובליגטורי בין הצדדים – בינם לבין עצמם.

טענה התובעת כי בין הצדדים היתה קיימת הפרדה רכושית גורפת, למעט בזכויות הפנסיה של הנתבע, ואלו הובטחו לה גם במקרה של פרידת הצדדים.

מנגד טען הנתבע, כי לעניין החרגת זכויות הפנסיה, אין כל זכר בהסכם עליו חתמו הצדדים ולתובעת אין כלל זכות משפטית לדרוש חלק מזכויות אלו.

מכאן ומשעה שאין הדבר מצויין באופן מפורש בהסכם, יש לבחון האם אכן כוונת הצדדים היתה להחריג את זכויותיו הפנסיוניות של הנתבע, אם לאו.

לצורך בחינה זו יש לבחון את הוראות ההסכם עליו חתמו הצדדים, ממנו אפרט את הסעיפים הרלוונטיים, וכך נכתב:

"....."

והואיל וברצון הצדדים לקבוע את יחסי הממון ביניהם, את תנאי התקשרותם, הן בחייהם המשותפים והן במקרה של פירוד.

אי לכך הותנה והוסכם בין הצדדים כדלקמן:

2. זכויות בנכסי בן הזוג:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

מוסכם בין הצדדים כי אין בהסכם או בעובדה שהצדדים חיים חיים משותפים
במשק בית משותף כדי לפגוע בקניינם של כל אחד מהם או להקנות למי מהם זכויות
בנכסיו של השני.

.....

7. כספים וחשבונות בנק:

כספים וחשבונות בנק השייכים לאחד הצדדים ולרבות כספי ביטוח וגמל, יישארו
בבעלותו הבלעדית של אותו צד ולצד השני לא תהא כל זכות בהם.
אם יחליטו הצדדים על שיתוף כלשהו בכספיהם, הם יפתחו לצורך כך חשבון
משותף, אשר הכספים שיצברו בחשבון זה בלבד יהיו שייכם לשניהם במידה שווה.

.....

10. סיום ההסכם:

א) הסכם זה יכנס לתוקפו ביום חתימתו והוא ימשיך להתקיים עד אשר יסתיים
בקרות אחד מהאירועים הבאים:
(1) הצדדים הסכימו על סיום ההסכם.
(2) פטירת מי מבין הצדדים.
(3) תוך שבועיים ימים מן היום שתודיע.... בכתב ל.... על כוונתה לסיים את
ההסכם.

.....

13. שינוי ההסכם

כל שינוי בהסכם ייעשה בכתב בלבד ויחתם ע"י שני הצדדים, כתוספת או כנספח
להסכם.
....."

אין חולק על כך שהסכם זה בין הצדדים מסדיר את היחסים ביניהם בחייהם המשותפים של הצדדים,
קל וחומר גם לעת פרידתם.

עוד אין חולק כי הצדדים התכוונו באמצעות הסכם זה ליצור הפרדה רכושית כוללת בכל נכסיהם,
לרבות נכסי מקרקעין, כספים, חובות וכל זכות אחרת בנכסי ובזכויות השני.

גם אין חולק כי הצדדים לקחו בחשבון את האפשרות כי חייהם המשותפים לא ימשכו עד לאחרית
ימיהם, ואף כיוונו בהסכם באופן מפורש על אפשרות של פירוד בין השניים.

לא מצאתי כעולה מן ההסכם כי מי מהצדדים ויתרו על מה או מי מזכויותיו של האחד כלפי השני.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

1 ההפך הוא הנכון והדברים כתובים מפורשות. רוח ההסכם היא הפרדה ולא שיתוף בזכות אשר לא
2 נזכרה בשמה מטעם ניסוחי כלשהו.

3
4 סעיף 7 להסכם המתייחס ל"כספים וחשבונות בנק", מעגן בתוכו לטעמי, בין היתר, גם התייחסות
5 לכספי גמל.

6
7 טענת התובעת לפיה הסביר לה עו"ד ק. כי עניין הפנסיה הוא עניין נפרד, אינה נתמכת בכל ראייה שיש
8 בה להוכיח טענתה זו.

9 טענת התובעת כי בהסברו התכוון עו"ד ק. כי הפנסיה היא עניין נפרד שאינו צריך להיות כתוב בהסכם
10 שיש בו כדי להחריגו, אינה סבירה ונראה לי כי באה לעולם רק על מנת לתמוך בתובענה זו.

11
12 מכתבו של עו"ד ק. מיום 14/7/2016, שאין בידי התכתובת שקדמה לו ו/או מהן הסיבות בגינן פנתה
13 התובעת לעו"ד ק., אך ברור עד מאוד כי במענה אותו קיבלה התובעת הדברים הוסברו לה היטב היטב,
14 ולא בכדי לא זימנה התובעת את עו"ד ק. למתן עדות על אף שיכולה היתה לעשות כן.
15 על הימנעות צד מלהעיד עד שיש בו לשפוך אור כפוגעת בגרסתו (ראה: ע"א 8151/98 שטרנברג נ'
16 צ'צ'יק, נו(1) 539 {פמ"מ – 4/11/2001}).

17
18 סבור אני כי בין היתר הוסבר לתובעת כי –
19 עניין הפנסיה של בן הזוג הוא עניין נפרד לחלוטין.

20
21 הצדדים קבעו בהסכם עליו חתמו כי כל שינוי עליו יחתמו הצדדים, ייעשה בכתב בלבד כתוספת או
22 כנספח להסכם ואם יעשה בדרך אחרת, לא יהא בר תוקף.

23
24 מכאן כי התובעת יודעת ומבינה כי רישומו של הנתבע במקום העסקתו את התובעת כידועתו בציבור,
25 אינה בבחינת נספח או תוספת להסכם בין הצדדים, ובכלל רישום זה אינו בבחינת אוטומט לקבלת
26 זכות כלשהי.

27
28 התובעת ידעה כנראה את האמור לעיל, שכן מצאתי בתכתובת הואטסאפ בין הצדדים משנים
29 מאוחרות להסכם (ליתר דיוק מיום 25/4/2016), בין היתר, כי תנאיה שלה לחזרתם של הצדדים לחיים
30 משותפים, היתה חתימת הנתבע על נספח להסכם בפני עורך דין אשר יגן גם על הזכויות הפנסיוניות
31 ממקום עבודתו של הנתבע.

32
33 עוד הוסבר לתובעת על ידי עו"ד ק. כי זכויות הפנסיה מגיעות לבן הזוג הנוטר בחיים לאחר פטירת בן
34 הזוג המבוטח, כי תקנון קרן הפנסיה קובע בדרך כלל כי זכויות הפנסיה תגענה לבן הזוג שהיה נשוי,
35 או ידוע בציבור, שנפטר וגר עימו בעת הפטירה ועוד ועוד.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

הנתבע, יבדל לחיים ארוכים, עודנו בחיים.
הצדדים אינם מתגוררים יחדיו מזה שנים.
בהמשך הסברו של עו"ד ק. לתובעת עולה כי הסברו מתייחס לכך שהצדדים עודם יחדיו ויש לוודא שהנתבע אכן עשה את שעשה באשר לרישום וכן כי יש להסכים על עניין זה מפורשות, להעלותו בכתב ולאשרו כהסכמה כחלק מן ההסכם הקיים.

אם כך הם פני הדברים, אין אני מצליח להבין על מה מבססת התובעת את טענתה לקבלת מחצית או כל חלק מזכויות הפנסיה של הנתבע?
רק לתובעת הפתרוניס לכך.
אך נראה כי התובעת מצאה באי אזכור הפנסיה בשמה בהסכם, הזדמנות לתביעה שאולי תצלח.

ואכן הדברים עולים היטב היטב בעדותה לפרוטוקול הדיון מיום 27/4/2021 באריכות רבה.
בין היתר, לשיטתה:
עניין הפנסיה לא מצויין בהסכם ומכאן שאינו קשור להפרדה הרכושית בין הצדדים.
עניין הפנסיה לא דובר בין הצדדים, אלא רק נשאל על ידי התובעת את עורך דינה.
לגישתה מדובר בפנסיה של הנתבע, אך לא בפנסיה שלה, זו אינה רלוונטית לשיח.
כשמדובר בפנסיה של התובעת, לשיטתה – "רק לאחר מותה".
התובעת הודתה כי עורך דינה הסביר לה במכתבו כי "רק לאחר מותו", ולא רק מעורך דינה.
לשיטתה זכאית היא לזכויות הפנסיה של הנתבע (או חלקן) משעה ש"נתנה כל כך הרבה לזוגיות, ויתרה וסלחה...".
לשיטתה אינה צריכה להמתין עד לפטירת הנתבע לצורך קבלת חלקה בזכויות הפנסיה.
יש לעשות חלוקת ממון היום שכן התובעת צריכה לחיות ממשו.
התובעת הודתה שידעה כי בלי הסכם חדש לא תקבל דבר.
ועוד ועוד.

הגם אם כטענת התובעת, הנתבע הבטיח לה כי "ידאג לה" למשך כל חייה, רצון הצדדים היה להחריג את זכויות הפנסיה ולכך התכוונו הם בהסכם עליו חתמו, הרי שלעת פירוד ומשעה שכפי שקבעו הצדדים כי במקרה פרידה אין להסכם תוקף, הרי שזכותו של הנתבע לעת פרידה לשנות בחירתו, לעשות ברכושו או בזכויותיו כרצונו וכבחרתו.
הרי לא בלתי הדיר הוא אמירה בעל פה "אדאג לך".

סעיף 10 להסכם, הדן על סיומו של ההסכם, מפרט כי אחת האפשרויות לסיומו של ההסכם (סעיף 3) ומכוון רק להודעת התובעת על כוונתה לסיים ההסכם.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

1 אין אני יודע מה טעם לא ניתנה גם לנתבע בהסכם אפשרות זו באותה חלופה.

2
3 אך, משניתנה הודעת התובעת ביום 1/4/2014 במכתב המופנה אל הנתבע, בו מודיעה היא לו כי **"הסכם**
4 **הממון ושיתוף שנחתם בינו בתאריך 19/12/2003 בטל ומבוטל"**, לא יכול להיות חולק כי הסכם זה
5 אינו בעל תוקף משפטי או חוזי כלשהו והתובעת קיימה את הוראות ההסכם כדין.
6 אין בידי לקבל טענתה, כפי שעלתה בשאלות ב"כ כי אין לראות בהסכם כמבוטל שכן הודעתה של
7 התובעת ניתנה ב"עידנא דריתחא".

8
9 במכתבה זה אף הודיעה התובעת לנתבע כי כל זכות המגיעה לנתבע כבן זוגה – בטלה.
10 מכאן, לא ניתן לצפות כי זכויותיה של התובעת כידועה בציבור, ככל שהיו כאלו מתוקף ההסכם,
11 יוותרו על כן כאילו לא אירע דבר.

12
13 גם אם הצדדים חזרו והמשיכו מרצונם לקיים חיים משותפים, גם ללא מגורים והנתבע אף הציע
14 לתובעת להינשא לו, וכך עולה מן האסמכתאות ו/או חילופי הדברים בין הצדדים, הרי שהצדדים לא
15 ערכו ביניהם כל הסכם חדש, נספח או דומה אשר יתן תוקף לאותו הסכם אשר נחתם או שיש בו להעיד
16 כי אכן התובעת זכאית לזכות כלשהי מזכויות הנתבע, ביניהן זכויות הפנסיה.

17
18 טענת התובעת, ועל כך הרחיבה לא מעט, כי הנתבע היה "בא והולך" כרצונו וללא הסבר, אף היה נעלם
19 לחודשים, אין בה כדי לחזק או לבסס את טענתה המרכזית.

20
21 וכך כתב פרופסור ש. ליפשיץ בספרו **"הידועים בציבור"**, נבו 2005, בעמ' 172 :

22
23 **"לדעתי, במרכז החיים כידועים-בציבור (הן בעולם המערבי והן בישראל) עומדת**
24 **התפיסה כי לכל צד נתונה חירות מוחלטת לנתק את הקשר בין הצדדים ללא צורך**
25 **להסביר את הניתוק או להצדיקו. התנערות מתפיסה זו מסכלת את בחירת הצדדים**
26 **שלא להינשא"**.

27
28 גם בני זוג נשואים אינם יכולים לחייב אחד את השני לחיות יחד.

29
30 הנתבע היה רשאי לסיים את הקשר עם התובעת לפי רצונו ובאופן חד צדדי, ובמקרה זה,
31 כך עשה.

32 לו חפצה היתה התובעת מלהיפרד מן הנתבע באופן חד צדדי, האם היה הדבר נמנע ממנה?
33 ברור שהדבר אינו מתקבל על הדעת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

לשונו של ההסכם בין הצדדים לשון ברורה היא ואינה משתמעת לשתי פנים וברי כי הצדדים התכוונו להפרדה רכושית בכלל נכסיהם, ללא שהחריגו זכות כלשהי מהסכם זה, גם לא את זכויות הפנסיה של מי מהם.

לא מצאתי כי הנתבע התכוון או התחייב להעניק את זכויותיו הפנסיוניות לתובעת, ואף אם כך היה הדבר, מותר לו לאדם לשנות רצונו, כל עוד לא מחוייב לכך בדיון, עד יומו האחרון.

טענות התובעת אין להן בסיס, לא בחוק, ולא בהסכם, מפורש או מכללא.

גם אלו המתמייחסות להפרשי השכר בין הצדדים, היות הנתבע בעל פנסיה מכובדת וקצבת נכות רפואית, לרבות צבירת ממון ומטעמים אלו יש לחייב את הנתבע בהעברת חלק מזכויותיו הפנסיוניות.

למעלה מן הצורך אתייחס לעניין קצבת השארים של הנתבע, שיתכן כי נושא זה הוא שהיווה את חילופי הדברים בין הצדדים במהלך חייהם המשותפים.

וכך, בסוף עדותה של התובעת לפרוטוקול הדיון, בעמ' 28 :

ש. האם בתקופה של 2016-2018, בתקופה הזו, את ו... ב- 4 עיניים דיברתם על עניין הפנסיה?

ת. דיברנו. הוא הביא אישורים מהעבודה שלו והוא גם כתב לי בתכתובות האלה שזה מגיע לי, רק לי ולא לילדים ולא לגרושתו והזכויות שלו שמורות לי גם ב... וגם ב...".

ומעדות הנתבע לפרוטוקול הדיון מיום 11/5/2021, בעמ' 34 :

ש. "לרבות ביטוח וגמל". כתוב כספי ביטוח וגמל, בלי פנסיה.

בשנת 2015 אתה מביא ל... אישור מ..., שהיא ידועה בציבור שלך. אתה טוען שבשנת 2011 לא היה ביניכם כלום.

ת. מאחר ואני, לאחר מותי, קצבת שארים שלי לא יכולה לעבור לילדים שלי, אז מן הדין והצדק מבחינתי לתת אותו לאדם כמו

ש. מה זאת אומרת כמו ... ?

ת. על זה דיברנו, שאחרי המוות שלי או חלילה המוות שלה, כל אחד מאיתנו משאיר את ה, וזה נאמר בינינו. הלכה למעשה עשיתי את זה והעברתי את זה לרשויות בגלל מצבי הגופני והנפשי, שאני לא יודע ל,

ש. אם אני מבין נכון מה שאמרת עתה, שלמרות שבשנת 2011 נפרדת, אז ב- 2015 עדיין אמרת שאחרי מותך הפנסיה תלך ל... ?

ת. לא. קצבת שארים אחרי 120 שלי, כי אני מתכוון לחיות עד 120 בע"ה ואני מאחל גם לה שתחיה עד 120. זה מה שנאמר. לא דובר על הפנסיה".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

סבר הנתבע, בעת חייהם המשותפים של הצדדים, והיה לו בדין על מה להתבסס, כי לאחר פטירתו, משקצבת השארים אינה מוענקת ליורשיו, הרי שזו תוענק לתובעת ויתכן כי מכאן טענת התובעת לזכויות הפנסיה.

לכך דאג הנתבע עת רשם במקום העסקתו את התובעת כידועתו בציבור.

אומר בכמה :

אין בסיס הגיוני או משפטי לגזור התחייבות או מחוייבות לשלם קצבה או תשלומים אחרים, שזמן פירעונם לאחר אריכות ימיו של אדם.

לצורך הגדרת בני זוג כידועים בציבור לשם קבלת קצבת שאירים, יש לעמוד על תכליתו של חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה - 1995 לעניין זה (להלן: "חוק הביטוח הלאומי"), והיא להעניק לאלמנה קצבה על מנת לשמר את רמת חייה, פחות או יותר, כפי שהיתה לפני פטירת בן הזוג. (ראה: עב"ל (ארצי) 1169/01 אביטל נ' המוסד לביטוח לאומי {פמ"מ – 10/5/2004}).

סעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי מגדיר "אלמנה" כך: "אלמנה" – מי שהיתה אשתו של המבוטח בשעת פטירתו".

בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, מוגדרת "אשתו" כך: "אשתו" – לרבות הידועה בציבור כאשתו והיא גרה עימו".

כלומר, ידועתו בציבור של מבוטח תחשב כ"אלמנה" כדרישות החוק לביטוח לאומי, בהתמלא שני תנאים מצטברים: בשעת פטירתו של המבוטח היא היתה ידועה בציבור כאשתו, בשעת פטירתו של המבוטח, היא גרה עימו.

אין ספק שנסיונותיו של המקרה אשר לפני אינן דומות והתובעת אינה עומדת באף לא אחד מן התנאים הקבועים בחוק זה.

הגם, וכפי קביעתי, התובעת היתה ידועתו בציבור של הנתבע משך שנים לא מעטות, מעמדה מול קרנות הפנסיה, מעמד של ידועה בציבור, לא יכול יותר לשרוד, שכן עובדתית, היא איננה עוד ידועתו בציבור של הנתבע.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-06-21133 צ. נ' ט.

ולבסוף אחזור שוב ואומר, כי זכותו של אדם לשנות דעתו, קל וחומר לאחר שהצדדים אינם בקשר כלשהו, למעט כזה המתנהל בבית המשפט.

סוף דבר

תביעת האשה לסעד הצהרתי כידועה בציבור מתקבלת באופן אותו פירטתי בפסק הדין.

תביעת האשה לקבלת זכויות הפנסיה של הנתבע או חלקן נדחית.

התובעת תישא בהוצאות הנתבע בסך 15,000 ₪.

המזכירות תסגור תיק זה.

ניתן היום, כ"ב חשוון תשפ"ב, 28 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.

ארוז שני, שופט